

Dođru bilgi doğru kaynaktan alınır...

OSMANLI'NIN SON KİLİDİ ÇANAKKALE 2

Editörler
Harun TUNCER - Ahmet TEMİZ

ÇAMLIĞA

İstanbul 2015

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	7
ÇANAKKALE'DE TÜRK HAVA HAREKÂTI/Ebul Faruk ÖNAL	11
BİR ANNENİN OĞLUNU CEPHEYE UĞURLAYIŞI/Salih ZOROĞLU	31
ÇANAKKALE SAVAŞLARINA GİDEN YOLDA HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARI/Azmi ÖZCAN.....	35
ÇANAKKALE MUHAREBELERİ'NDE 5. ORDU'NUN İKMALİ/Muzaffer ALBAYRAK	47
BEDELİ ÇANAKKALE'DE ALTIN OLARAK ÖDENECEKTİR!/Ahmet APAYDIN	63
ÇANAKKALE MUHAREBELERİ SIRASINDA MÜTTEFİKLER VE OSMANLILARIN PROPAGANDA SAVAŞLARI/Hamit PEHLİVANLI	71

ÇANAKKALE'DE MEHMETÇİĞİN	
İAŞESİ/Raşit GÜNDOĞDU	87
ANZAK KOMPLOSU/Ekrem SALTIK	95
EĞİTİMCİ GÖZÜYLE ÇANAKKALE/Salim DAĞ	123
ÇANAKKALE MUHAREBELERİ'NDE SAĞLIK	
HİZMETLERİ/Osman DOĞAN.....	135
ÇANAKKALE'DEN MEKTUP VAR/Soner DEMİRSOY	163
ÇANAKKALE DENİZ SAVUNMASINA DAİR	
BİR RAPOR/Ahmet TEMİZ	175
ÇANAKKALE'NİN RUHU/M. Hilmi ANDIRIN	181
NUSRET MAYIN GEMİSİ/Soner DEMİRSOY	209

TAKDİM

Tarihte yapılmış bazı savaşlar vardır ki üzerinden asırlar geçmesine rağmen hâlâ taptaze, hâlâ capcanlıdır. Bu savaşların önemi muhakkak ki var olup yok olma mücadelesi verildiğinden, her yaşta insanın düşmana karşı omuz omuza verip kendisini siper etmesinden gelir. Bizim tarihimizde bu türden savaşların sayısı hayli fazladır.

Yakın tarihimizde yaşanan Çanakkale Muharebeleri de bu kabildendir. Aradan geçen 95 yıla rağmen hâlâ kitaplar yazılıyor, çeşitli programlar hazırlanıyor, çeşitli filmler çekiliyorsa bu, Çanakkale'nin millet hafızasında hâlâ taptaze olduğunun bir göstergesidir. Hem nasıl taze olmasın ki? O zamanlar, onlarca devletin oluşturduğu Osmanlı coğrafyasından hemen her evden bir dede, baba ya da evlat Gelibolu Yarımadası'na gelerek bu mücadeleye katılmış ve vücudunu bu topraklara emanet etmiştir. Her yuvadan bir hatıra vardır bu topraklarda...

Birinci Dünya Savaşı'nda en kanlı çarpışmaların yaşandığı yerlerden birisi hiç şüphesiz Çanakkale Cephesi'dir. Osmanlı Devleti, Trablusgarp ve Balkan savaşlarında hayli yorulmuştu. Adeta ayağa kalkacak takati yoktu. Savaşın başında tarafsızlığını ilan etmiş; ancak çeşitli oyunlarla kısa bir süre sonra İttifak Devletleri'nin safında savaşa dâhil edilmişti. Müttefikimiz olan Almanya, cephaneye ve mühimmat konusunda her türlü desteği yapacağını vaat etmişti. Ne acayiptir ki savaş başladığında Osmanlı adeta cephelerde düşmana karşı yapa yalnız kaldı. Bir tarafta devrin süper güçleri, bir tarafta da her türlü imkândan mahrum Osmanlı...

Savaş sırasında Osmanlı Devleti pek çok cephede savaşmak zorunda kaldı: Kanal Cephesi, Suriye-Filistin Cephesi, Kafkas Cephesi, Irak Cephesi, Hicaz-Yemen Cephesi, Çanakkale Cephesi gibi. Savaş süresince her cephede kan dondurucu hadiseler, tüyleri diken diken eden kanlı trajediler yaşandı. Fakat bu akla hayale sığmayan hadiselerin hiçbiri Çanakkale’de yaşananlarla boy bile ölçüşemez.

Küçük bir yarımada üşüşen dünya devletleri, yok olmanın eşiğine geldiğini zannettikleri Osmanlı Devleti’ne son darbeyi vurmaya hazırlanıyorlardı... Yüzlerce gemi ve sömürgelelerinden topladıkları yüz binlerce askerden oluşan kuvvetleriyle Osmanlı’nın kalbine giden Son Kiliti açmak ve payitaht İstanbul’u ele geçirmek için 3 Kasım 1914’te Boğaz’a dayanmışlardı... Ama büyük hayallerle geldikleri Çanakkale önlerinde adeta çakılıp kaldılar. 18 Mart 1915 deniz muharebesinde aldıkları hezimetle nasıl bir mücadeleye girdiklerini yavaş yavaş anlamaya başlamışlardı.

Peki, neden Çanakkale? Onca teknolojik üstünlüğü elinde bulundurmasına rağmen düşman neden bir zafer elde edememişti? Diğer cephelerden farkı neydi buranın? Neden 18 Mart dendiğinde ilk olarak Osmanlı’nın devrin en büyük armadasına tattırıldığı hezimet akla geliyor? Neden Çanakkale denilince yüklerimiz maziye dalıp gidiyor ve gözyaşları döküyor? Neden “Son Kilit Çanakkale”? Can çekiştiğini zannettikleri Osmanlı nasıl oldu da genç delikanlı gibi ayağa kalktı? Osmanlı’yı ayağa kaldıran güç neydi?

Çamlıca Basım Yayın olarak bütün bu sorulara cevap bulmaya çalıştık. Titiz bir çalışmanın ürünü olan bu eser, Çanakkale’deki cansiperane mücadeleyi farklı yönleriyle ele alan makalelerden oluşmaktadır.

Şehitlerimizin aziz ruhlarına ithaf olunur...

Çamlıca Basım Yayın